

Aan Provinciale Staten

ONDERWERP	Instemming met Definitief Besluit Verlenging en Wijziging Natura 2000 beheerplan Eemmeer & Gooimeer- Zuidoever	TELEFOONNUMMER	+31638573296
		E-MAILADRES	leon.bosman@provincie- utrecht.nl
DATUM	06-02-2024	DOMEIN/OPGAVE	LLO
DOCUMENTNUMMER	UTSP-1794653814-6823	TEAM	NEL
VAN	Leon Bosman	PORTEFEUILLEHOUDER	Sterk
BIJLAGEN	1. Brief aanbieding Definitief Besluit verlenging en wijziging beheerplan Natura 2000 IJsselmeergebied 2. Definitief Besluit verlenging en wijziging beheerplan Natura 2000 IJsselmeergebied		

Geachte dames en heren,

Essentie / samenvatting:

Het [Natura 2000 beheerplan voor het IJsselmeergebied](#) nadert haar einddatum. Het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (I&W) is trekker voor dit gebied en is voornemens om het beheerplan eenmalig met een periode van zes jaar te verlengen. Gelijktijdig worden er enkele vrijstellingen van de vergunningplicht op grond van de Omgevingswet gewijzigd. Rijkswaterstaat (RWS) trekt deze procedure. Wij zijn medebevoegd gezag voor een deel van dit gebied: [Eemmeer & Gooimeer-Zuidoever](#) (E&GZ). Voor de verlenging en wijziging van het beheerplan heeft I&W daarom onze instemming. In het Definitief Besluit vervalt de vrijstelling voor aalvisserij met hoekwant. Van deze vismethode is onzeker of deze een significant negatief effect heeft op de Natura 2000 instandhoudingsdoelen van het gebied. Wij verzoeken u kennis te nemen van ons besluit tot instemming met het Definitief Besluit Verlenging en Wijziging Beheerplan Natura 2000 IJsselmeergebied.

Inleiding:

In het IJsselmeergebied bevinden zich zes Natura 2000-gebieden. Eén daarvan, E&GZ ligt deels in de provincie Utrecht. De voortouwnemer voor al deze gebieden is het ministerie van I&W, die RWS heeft belast met het opstellen en uitvoeren van het [Natura 2000 beheerplan](#). Het huidige beheerplan liep vanaf 2017 en verloopt op 20 maart 2024. I&W is voornemens het beheerplan eenmalig met een periode van zes jaar te verlengen en gelijktijdig enkele wijzigingen door te voeren. Deze wijzigingen hebben betrekking op activiteiten die in het huidige beheerplan vrijgesteld zijn van de vergunningsplicht van de Omgevingswet. Wij zijn medeverantwoordelijk voor het behalen van de [instandhoudingsdoelstellingen](#) voor E&GZ. Voor het Definitief Besluit tot verlenging en wijziging van het beheerplan (Bijlage 1) heeft het ministerie van I&W onze instemming nodig. 26 september 2023 hebben wij reeds ingestemd met het [Ontwerpbesluit tot verlenging en wijziging van het beheerplan](#). Ten opzichte van het Ontwerpbesluit is er sprake van een wezenlijke wijziging in het Definitief Besluit (Bijlage 2). Deze wijziging heeft betrekking op de vrijstelling voor aalvisserij met hoekwant. Het is momenteel onzeker of deze vismethode significante negatieve effecten heeft op de instandhoudingsdoelstellingen van het gebied.

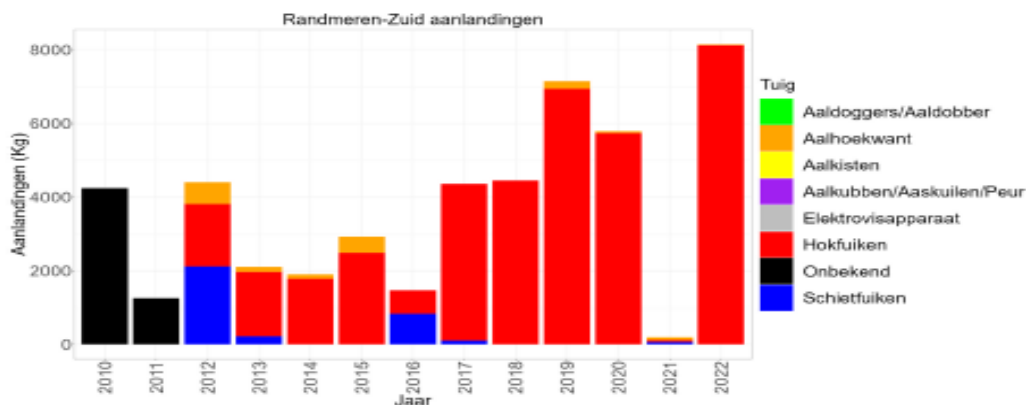
Toelichting:

In het Ontwerpbesluit werden de vrijstellingen voor alle vormen van aalvisserij gecontinueerd. Hieraan werd wel als voorwaarde gesteld dat er binnen een jaar een nader onderzoek plaats zou vinden naar eventuele significante negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen. Als dit onderzoek aan zou tonen dat er sprake is van significante negatieve effecten, dan zouden de betreffende vrijstellingen middels een wijzigingsbesluit uit het beheerplan worden geschrapt. Ten behoeve van dit onderzoek zou er voor de vissers een meldplicht gaan gelden voor vogelslachtoffers bij alle vormen van aalvisserij. De Vogelbescherming, Natuurmonumenten en It Fryske Gea (verbonden in de [Coalitie Blauwe Hart Natuurlijk](#)) stellen in een zienswijze op het Ontwerpbesluit dat de vrijstellingen voor twee vormen van aalvisserij, hoekwant- en aaskuilvisserij, niet gehandhaafd mogen worden zolang het effect van deze methoden op de instandhoudingsdoelstellingen niet inzichtelijk is gemaakt.

Hoekwant is een lange lijn waaraan zich zijlijnen met haakjes en aas bevinden. Van deze vorm van visserij is bekend dat deze gepaard gaat met bijvangst van visetende vogelsoorten (zoals fuut en aalscholver) die vervolgens verdrinken. Volgens de zienswijze leidt dit tot teveel slachtoffers waardoor de instandhoudingsdoelstellingen voor deze soorten onder druk komen te staan. Bij aaskuilvisserij wordt een net achter het schip voortgetrokken. Hiermee wordt spiering gevangen die als aas dient voor andere vormen van aalvisserij. Volgens de zienswijze zou hierdoor niet genoeg spiering overblijven om als voedsel te dienen voor soorten waar instandhoudingsdoelen voor gelden.

In reactie op de zienswijze heeft RWS versneld het effect van deze vismethoden nader beoordeeld. Op basis van nieuwe informatie over de omvang van de aaskuilvisserij is geconcludeerd dat aaskuilvisserij geen significante negatieve effecten heeft op de instandhoudingsdoelen. Voor hoekwantvisserij kan de nadere beoordeling, zonder aanvullend onderzoek geen uitsluitsel geven. Hierom ontbreekt de juridische grondslag voor het opnemen van de vrijstelling voor hoekwantvisserij in het Definitief Besluit. Als gevolg wordt de vrijstelling voor aalvisserij met hoekwant niet opgenomen in het Definitief Besluit. De eerdergenoemde meldplicht van vogelslachtoffers voor vissers vervalt eveneens. De nadere beoordeling van RWS geeft voldoende duidelijkheid over de effecten van de overige vormen van aalvisserij op de instandhoudingsdoelstellingen.

In E&GZ bevinden zich drie vissers die onder het huidige beheerplan met hoekwant mogen vissen. In de periode 2017-2022 (de gegevens voor 2023 zijn nog niet gedeeld) maakten zij volgens de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland minimaal gebruik gemaakt van hoekwant. Het leeuwendeel van de aalvisserij vindt plaats met het hokfui, een vistuig dat ook in het verlengde beheerplan vrijgesteld blijft (Figuur 1).

Figuur 1: Aanlandingen (kg) van de aalvisserij per tuig in de Randmeren-Zuid (bron: RVO)

Op het IJsselmeer, Markermeer en IJmeer daarentegen draagt hoekwant voor zo'n 10% bij aan de totale aanlandingen (circa € 500.000 opbrengst per jaar). Hier zijn ook vissers die enkel met hoekwant vissen. De meeste vissers in het gebied gebruiken meerdere (vrijgestelde) methoden en kunnen dit blijven doen.

Vervolgprocedure / voortgang:

Het Definitief Besluit tot verlenging en wijziging zal op 23 februari 2024 door de minister van Infrastructuur en Waterstaat worden genomen. Op 12 maart 2024 verschijnt het Definitief Besluit in de Staatscourant. Op het Definitief Besluit kan bezwaar en beroep worden ingediend. Het verlengde en gewijzigde beheerplan gaat in op 20 maart 2024.

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Secretaris,
mr. drs. A.G. Knol-van Leeuwen